

Nijmegen

Aan de fractie van D66
t.a.v. de heer Toon van Gent

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Mariënborg 30
6511 PS Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Carin Brunenberg
c.brunenberg@nijmegen.nl
T 024 – 329 24 56

Ons kenmerk
VJ60/ E24.000977

Datum 12 maart 2024
Onderwerp Beantwoording vragen ex artikel 39 met
betrekking tot het sluiten van panden.

Geachte heer Van Gent,

Op 6 februari 2024 heeft u schriftelijke vragen gesteld aan het college van burgemeester en wethouders over hoe de burgemeester omgaat met zijn bevoegdheid tot het sluiten van panden op grond van artikel 13b Opiumwet, naar aanleiding van een recent NOS-artikel. Met deze brief beantwoorden wij uw vragen.

1. *Heeft de burgemeester kennisgenomen van het onderzoek van Omroep Brabant en de NOS? Hoe duidt hij de resultaten van dit onderzoek?*

Ja. De resultaten bevestigen het beeld dat de richtinggevende uitspraak van de Raad van State voor een ommezwaai heeft gezorgd. Zoals genoemd in het NOS-artikel stelde de Raad van State, de hoogste bestuursrechter in Nederland, in 2022 strengere regels vast voor sluitingen van panden. De noodzaak en de evenwichtigheid van een maatregel moeten sindsdien door burgemeesters veel zwaarder getoetst en gemotiveerd worden. Aangezien burgemeesters nooit vooraf kennis kunnen nemen van een wijziging van de eisen die door rechters gesteld worden is het niet verwonderlijk dat besluiten, die al genomen waren in (hoger) beroep sneuvelden in de periode na de uitspraak in 2022. Het is belangrijk om te volgen hoe de besluiten van burgemeesters zich nu verder ontwikkelen aan de hand van de jurisprudentie en of de komende jaren nog steeds zoveel besluiten niet in stand blijven na rechterlijke toetsing.

2. *Wat is het doel van het sluiten van een pand volgens de burgemeester? In hoeverre is er bewijs dat aantoont dat dit doel wordt bereikt met een sluiting?*

De bevoegdheid om een woning te sluiten op grond van artikel 13b Opiumwet is een bijzondere vorm van bestuursdwang en is daarmee een herstelmaatregel en geen bestraffende sanctie. De sluiting is dus niet bedoeld om bewoners of gebruikers te straffen, anders dan in het strafrecht, maar om de illegale situatie te herstellen. Een sluiting van een pand dient meerdere doelen, waaronder beëindiging van de overtreding, een pand uit het drugscircuit te halen en de bekendheid als drugspand weg te

nemen en eventuele loop naar het pand weg te halen, herhaling van de overtreding te voorkomen en negatieve effecten en risico's voor de openbare orde en veiligheid zoveel mogelijk te beheersen. Tevens geeft een sluiting een signaal dat misbruik van een pand niet wordt getolereerd en dat hiertegen wordt opgetreden door de overheid, waardoor tevens bewerkstelligd kan worden dat er een grotere meldingsbereidheid ontstaat bij buurtbewoners en ondernemers. De Raad van State weegt hierbij zwaar mee of een pand in een kwetsbare omgeving staat.

De sluiting van een drugspand is een expliciete door de wetgever ontwikkelde en aan de burgemeester gegeven bevoegdheid. Met een last onder dwangsom kunnen niet al deze doelen worden bereikt.

3. *Hoe worden proportionaliteit, de motivatie om tot sluiting over te gaan en concreet bewijs in Nijmegen gewogen in de beslissing om een pand te sluiten? In hoeverre wordt dit inzichtelijk gemaakt voor de bewoners? Is er een afwegingskader? Zo ja, hoe ziet deze eruit?*

Een besluit waarbij een sluiting wordt opgelegd is een zwaar gemotiveerde beslissing. Een dergelijk besluit wordt nooit lichtzinnig genomen en er wordt altijd een ruime mogelijkheid tot het geven van een zienswijze geboden aan de bewoners of gebruikers van een pand, dan wel de eigenaar, voorafgaand aan het besluit.

Het bewijs is afkomstig van de politie en leidt veelal niet tot discussie. Het gaat immers altijd om feitelijke informatie, bijvoorbeeld over een aangetroffen hennepkwekerij of harddrugproductielab, ondersteund met testresultaten en fotomateriaal.

Het definitieve besluit bevat de feitelijke informatie, de doelen die het sluitingsbesluit dient, er wordt ingegaan op hetgeen in de zienswijze naar voren is gebracht en tot slot worden aan de hand van de jurisprudentie de noodzakelijkheid en de evenwichtigheid van de maatregel beoordeeld en gemotiveerd.

Indien bestuursdwang (sluiting) tot een onevenredig besluit zou leiden, wordt als alternatief een dwangsom opgelegd.

Er zijn door de burgemeester beleidsregels voor de toepassing van de bevoegdheid vastgesteld, maar die bieden uiteraard slechts een algemeen kader. Door de jurisprudentiële eisen is een dergelijk besluit per definitie maatwerk. Dat is immers het kenmerk van de evenredigheidstoets.

Een afwegingskader in de vorm van een beleidsregel kan derhalve slechts algemene uitgangspunten bieden voor de handhaving, maar nooit een strikt kader zijn. De persoonlijke omstandigheden kunnen in iedere casus immers verschillen.

4. *Hoe vaak heeft de gemeente Nijmegen de afgelopen twee jaar een pand gesloten op basis van de Opiumwet en hoe vaak is de gemeente betrokken geweest bij een rechtszaak omtrent het sluiten van een pand? Hoeveel van deze eventuele rechtszaken heeft de gemeente gewonnen?*

In 2022 zijn 8 panden gesloten en in 2023 11 panden. De sluitingsperioden varieerden tussen 24 maanden en 3 maanden. Iets meer dan een derde van de panden betrof bewoonde woningen, die allemaal gedurende 3 maanden werden gesloten.

Bij slechts een van de sluitingen heeft de belanghebbende de gang naar de rechter gemaakt.

Het betrof een woning waarbij een verzoek om een voorlopige voorziening werd toegewezen door de rechter. Dit had geen directe relatie met de nieuwe jurisprudentie, maar betrof een casus waarbij bepaalde relevante informatie pas na het besluit werd gedeeld met de burgemeester door de belanghebbende.

De sluiting werd door de burgemeester herroepen en vervangen door een last onder dwangsom.

5. *Hebben bewoners die de sluiting van hun woning juridisch willen aanvechten recht op rechtsbijstand? Zo nee, waarom niet?*

Iedere belanghebbende kan bezwaar maken en beroep instellen tegen een maatregel op grond van de Opiumwet en daarbij, al dan niet gesubsidieerde, rechtsbijstand inschakelen. Voor bewoners geldt geen bijzondere regeling.

In de praktijk wordt vaak gezien dat de advocaat, die de betrokkenen bij staat in hun strafzaak, hen ook vertegenwoordigt bij de bestuurlijke procedure.

6. Hoe duidt de burgemeester het inzicht van Michel Vols, hoogleraar openbare-orderecht, dat het risico bestaat dat het sluiten van een woning kan leiden tot het verder drijven van de bewoners in de armen van criminelen? In hoeverre is de burgemeester het met de fractie van D66 eens dat dergelijke mogelijke averechtse effecten onwenselijk zijn?

In het artikel in de media wordt hoogleraar Vols geciteerd waar het gaat om onterechte sluitingen. Hoewel lang niet alle woningsluitingen door de rechter als onterecht beoordeeld zijn, is een woningsluiting ongetwijfeld een forse ingreep in het leven van bewoners. De burgemeester van Nijmegen houdt daar ook terdege rekening mee in het besluit.

De bevoegdheid om woningen te sluiten op grond van artikel 13b Opiumwet is echter een pandgebonden bevoegdheid, die gericht is op herstel van orde en rust in de omgeving en ter voorkoming van verdere criminaliteit in dat pand. Het is uitdrukkelijk niet een bevoegdheid die bedoeld is of wordt ingezet om bewoners te straffen.

Of bewoners door een sluiting verder in de armen van criminelen gedreven worden is een stelling die bevestigd noch ontkracht kan worden.

Niet alleen zijn er betrekkelijk weinig bewoonde woningen gesloten de afgelopen jaren, maar in die gevallen waarbij dat wel het geval was, wordt altijd gewezen op de mogelijkheden voor hulp, bijvoorbeeld door de wijkteams.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester